

Placení členských příspěvků v organizaci

V rámci různých způsobů spolupráce mezi jednotlivými neziskovými organizacemi (NO) a především k lepšímu prosazování jejich zájmů, dochází často k tzv. síťování NO. Tedy jednotlivé NO se spojí a vytvoří tzv. střešní organizaci, která sdružuje organizace stejného nebo podobného zaměření.

V takovém případě se jedná o oborové střechy. V některých případech se spojí organizace různého zaměření a vytvoří všeoborové střechy. Typickými všeoborovými střechami jsou krajské asociace NO, které jsou založeny téměř ve všech krajích a zpravidla fungují mimo jiné jako prostředník mezi krajským úřadem a neziskovým sektorem daného kraje.

Ať už se jedná o všeoborovou nebo oborovou střešní organizaci zpravidla její členové platí členské příspěvky. Členské příspěvky bývají často významným finančním zdrojem příjmu dané organizace, ale také svým způsobem potvrzují členství. Pokud organizace zaplatí členský příspěvek, dává tím jednoznačně najevo, že chce nadále členem být. Výjimky, kdy členské organizace některých střech platí členský příspěvek spíše ze zvyku a nepřemýšlí nad tím, zda jim členství v střešní organizaci vůbec něco přináší, nemá smysl zmiňovat. Zcela určitě takové jsou, ale já se v dalším budu zabývat těmi organizacemi, které jsou členy a chtějí jimi z různých důvodů být. Resp. budu se dále zabývat placením členských příspěvků.

Povinnost platit členské příspěvky (ČP) obvykle vyplývá ze stanov a jejich výši určuje podle stanov nejvyšší orgán, nebo také výkonný orgán, vnitřní předpis - směrnice, či je stanovena jiným způsobem v souladu se stanovami a platnou legislativou. Až potud zpravidla nebývá žádný problém a vše je jasné. Problémy často nastávají při vnímání ČP jako příjmu střešní organizace nebo výdajem členské organizace při jejich účtování. Různé organizace to řeší různě. Některé střechy ČP svým členům fakturují, některé zasílají výzvu k platbě, některé jen upomínku a to v různých podobách, tj. poštou v tištěné formě, elektronicky mailem apod.

Chci věřit i tomu, že způsob a termíny placení ČP u některých organizací je nastaveno pravidly fungování organizace a členové je prostě podle těchto pravidel platí, aniž by bylo nutné je jakkoliv upozorňovat.

Jak ale na ČP v účetnictví:

Často se setkávám s případy, kdy členská organizace vyžaduje fakturu. Je to samozřejmě možné, ale je to ten nejnepraktičtější způsob a zcela určitě nejnákladnější způsob. O ekologických dopadech nemluvě. Zejména, když se tisknou a posílají poštou. Trochu ekonomičtější je, když se vystavené faktury pošlou přílohou mailem, ale přesto je to nepraktické a pracné. Obě strany pak stejně faktury vytisknou, aby je mohly zaúčtovat. Záleží samozřejmě na počtu členů. Je velký rozdíl vystavovat a tisknout 10 faktur nebo 350 faktur.

Naprostou luxusu je pak způsob, kdy statutární zástupce organizace pošle členským organizacím poštou zdvořilý dopis na hlavičkovém papíře, ve kterém je zdvořile vyzve k zaplacení členského příspěvku.

Ale fantazii se meze nekladou, a tak jsem se při své práci v neziskovém sektoru setkala i s takovým způsobem, který si dovoluji nazvat šílený. Byl totiž šíleně pracný, nákladný a pro organizaci velmi zatěžující. Zrodil se v hlavě, ke které ovšem nepatřily ty ruce, které to pak celé realizovaly, a tak se mi

vnucuje myšlenka, že cizího krev neteče. Princip spočíval v tom, že organizace vystavila a poštou rozeslala zálohové faktury na platbu ČP a teprve těm členům, kteří zaplatili, následně vystavila a opět poštou poslala konečnou fakturu.

Ale jak je to vlastně s tím zdokladováním platby?

Některé přepečlivé paní účetní, pokud nevyžadují přímo fakturu, vyžadují „nějaký“ doklad o zaplacení ČP. Zdůvodňují to tím, že je nutné platbu zdokladovat, že je nutné k výpisu z bankovního účtu, platí-li se ČP převodem, přiložit nějaký dokument, kterým se oprávněnost výdaje zdůvodní.

Ano, každý výdaj, resp. náklad, který se v účetnictví zaznamená, musí být podložen dokladem stvrzující jeho oprávněnost a pravdivost. Žádná legislativní norma ale neukládá organizaci povinnost takový doklad přikládat k bankovnímu výpisu, ale ani k tzv. předpisu platby. Oprávněnost takového nákladu je možné prokázat mnoha způsoby v souladu se zákonem o účetnictví. Konkrétně u ČP stačí zveřejněné, či archivované stanovky, zápis z jednání VH, rozhodnutí výkonného orgánu, interní směrnice apod., tedy jakýkoliv dokument, který placení ČP členským organizacím ukládá a stanovuje jeho výši.

Vždyť takový způsob je běžný např. u placení nájemného. Organizace má smlouvu, na základě které zaúčtuje předpis platby a pak každý měsíc, čtvrtletí, pololetí atd. zaplatí smlouvenou částku. Nikdy jsem se nesetkala s případem, že by účetní smlouvu o nájemném přikládala ke každému výpisu, na němž je uvedena platba. Tak jako není běžné, že by pronajímatel svému nájemci každý měsíc fakturoval nájemné.

Závěrem:

Fakturovat ČP je zbytečné, ale je to možné. Je to jeden z mnoha způsobů, jak oznámit členům, že mají zaplatit, v jaké výši a v jakém termínu, na jaký účet, s jakým variabilním symbolem k identifikaci platby příjemcem.

Je ale možné jen vyzvat k platbě mailem, či telefonicky. Uskutečněná platba se pak doloží jakoukoliv listinou, z níž je povinnost a výše ČP pro danou organizaci patrná. Taková listina může být zveřejněna, popř. uložena na místě, kde je dostupná pro případnou kontrolu.

Ideální je ale takový způsob, kdy členské organizace platí ČP ve správné výši a ve správný, tedy stanovený čas bez vyzvání.

Ale existují takové organizace?

Helena Sasová